

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

спеціальність 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”

факультет _____ економічний _____

Харків– 2018 рік

Робоча програма «Страховий менеджмент» для студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

“ _____ ” _____ 2018 року

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Протокол від “ _____ ” _____ 2018 року № _____

Завідувач кафедри

проф. Глущенко В.В.

“ _____ ” _____ 2018 року

Робоча програма затверджена на засіданні Вченої ради факультету
декан

проф. Давидов О.І.

“ _____ ” _____ 2018 року

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

Основні завдання

Основні завдання: формування у студентів розуміння специфіки страхової діяльності та її впливу на усі сторони організації страхового бізнесу; отримання студентами необхідних знань для прийняття практичних рішень з питань управління фінансами страховиків, оцінки ризиків при прийнятті їх на страхування, формування перестрахової політики, врегулювання страхових претензій, забезпечення фінансової надійності страховика в усіх аспектах.

Місце навчальної дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів.

Навчальна дисципліна «Страховий менеджмент» вивчається після таких дисциплін як «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства», «Страхування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Фінансовий менеджмент».

Вимоги до знань і умінь

а) знати: особливості і перспективи розвитку підприємницької діяльності в страхуванні; сутність, функції та роль страхового менеджменту в ринковій економіці; порядок створення, реєстрації й ліцензування страхових організацій, зміст державного нагляду за їх діяльністю; принципи побудови раціональної структури страхової організації та повноваження органів її управління; принципи управління страховою компанією; значення і методи розроблення стратегічного плану діяльності страховика; сутність і способи активізації маркетингової діяльності в страхових організаціях; методи вивчення попиту на страхові послуги; технологію відбору ризиків на страхування і врегулювання страхових претензій; особливості управління грошовими потоками в страхуванні; умови і способи підвищення фінансової надійності страхової організації; процедури здійснення фінансового моніторингу операцій страховика.

б) уміти: розробляти місію, цілі та стратегічні завдання страховика; формувати раціональну структуру управління страховою організацією; організувати процес бюджетування в страховій організації; досліджувати стан ринку страхових послуг; досліджувати попит на страхові послуги та організувати ефективну систему їх продажу; аналізувати діяльність страховика і пропонувати заходи, спрямовані на її поліпшення; визначати достатність коштів страхових резервів для забезпечення виконання зобов'язань перед страхувальниками; визначати напрями ефективного розміщення

страхових резервів та тимчасово вільних власних коштів страховика; забезпечувати контроль за фінансовою надійністю страхової компанії; здійснювати перевірку правильності проведення страховиками фінансових операцій; проводити фінансовий моніторинг у страховій організації.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту

Поняття менеджменту страхової діяльності. Специфіка страхового менеджменту. Страхова організація як складна багатofункціональна система. Основні властивості системи: обмеженість, цілісність, взаємозалежність та взаємодія, структурність, ієрархічність та ін. Системний та ситуаційний підходи в менеджменті страхової діяльності. Принципи та функції менеджменту. Специфіка страхового менеджменту. Правові основи страхового менеджменту.

Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією

Ресурсний потенціал страхової організації та його складові. Зміст і принципи організації страхової діяльності. Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на створення різновидів організаційно-правових форм здійснення страхової діяльності на вітчизняному ринку. Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні. Акціонерна страхова компанія. Представництво, агентство, філія страхової компанії. Процес створення страхової компанії: реєстрація страховика як юридичної особи та надання юридичній особі статусу страховика. Спеціалізація страховика: страховики, що здійснюють страхування життя; страховики, що здійснюють загальні види страхування; страховики, що здійснюють перестраховування. Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.

Персонал страхової компанії. Кадрова політика страховика. Система оплати праці в страховій компанії. Основи мотивації персоналу.

Тема 3. Планування у страховій діяльності

Стратегічний менеджмент страхової діяльності як динамічна сукупність взаємопов'язаних процесів: аналіз середовища, визначення місії та цілей, вибір та реалізація стратегії, оцінка і контроль реалізації стратегії. Види стратегій страхової діяльності. Стратегії бізнесу, функціональні стратегії та принципи їх формування. Складові оцінювання та контролю реалізації стратегії. Стан та напрями розвитку стратегічного менеджменту страхової діяльності в Україні.

Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи. Умови планування в менеджменті страхової діяльності. Основні методи розробки планів менеджменту страхової діяльності. Вимоги до поточного, оперативного та стратегічного планування страхової діяльності.

Основні розділи типового бізнес-плану. Технологія складання та практичної реалізації планів у страховій компанії.

Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту

Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу. Страхова статистика та бухгалтерський облік як інструменти управління. Звітність страхової компанії. Договори у сфері страхування. Персоніфікований (індивідуальний) облік договорів страхування життя. Інформаційно-технічне забезпечення страхової діяльності. Пошук, обробка, аналіз та синтез інформації у страховій діяльності. Функції інформаційних систем у страховій компанії. Мета, завдання і основні функції автоматизованих офісних систем у страхових компаніях.

Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі

Сутність та складові страхового маркетингу. Зміст та завдання управління якістю страхового продукту. Класифікація страхових послуг за ознаками: ринкової активності, економічними, юридичними, за обсягом страхового захисту тощо. Управління наданням окремих видів страхових послуг: управління їх розробкою, обсягом, структурою, якістю і реалізацією. Договір страхування як основний інструмент реалізації страхового продукту добровільного та обов'язкового страхування. Схеми процесу розробки страхового продукту. Інноваційна діяльність страхової компанії та залучення ресурсів для цього. Управління системою продажів страхових продуктів. Особливості страхової послуги як товару. Роль продажу страхових продуктів в розвитку страхової діяльності.

Тема 6. Управління ризиками у страховій діяльності

Ризик у системі управління страховою організацією. Ризики, пов'язані з активами. Ризик-менеджмент страхової організації. Ризики, пов'язані зі страховою діяльністю. Ризики, не пов'язані зі страховою діяльністю. Ризики об'єктів страхування. Методи оцінювання ризиків. Страховий андеррайтинг у системі ризик-менеджменту. Аналіз капіталу в системі ризик-менеджменту страховика. Способи розрахунку очікуваної ставки вартості власного капіталу. Перестраховування в системі управління страховими ризиками.

Тема 7. Урегулювання страхових претензій

Сутність претензії. Визначення розміру шкоди, завданої страховим випадком. Договір страхування як основний інструмент врегулювання претензій при настанні страхового випадку. Документальне підтвердження претензії. Сторони врегулювання та порядок розгляду претензії. Процес врегулювання претензій страхувальників та його завдання. Виплата страхового відшкодування.

Тема 8. Управління грошовими потоками страховика

Значення та особливості грошових потоків у діяльності страховика. Види грошових потоків та їх класифікація. Принципи управління грошовими потоками. Оптимізація грошових потоків страховика.

Вхідні грошові потоки та їх характеристика. Зміст і завдання управління вхідними грошовими потоками страховика. Управління грошовими потоками, пов'язаними з операційною діяльністю. Вихідні грошові потоки страховика та їх характеристика. Зміст і завдання управління вихідними грошовими потоками. Управління грошовими потоками, пов'язаними з окремими видами діяльності страховика.

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика

Сутність, функції та склад фінансового менеджменту страхової компанії. Оцінювання фінансових ресурсів страхової компанії, їх джерел і форм руху. Статутний капітал. Страхові резерви і страхові активи. Нормативні співвідношення між страховими активами і страховими зобов'язаннями.

Податковий менеджмент страхової діяльності. Управління інвестиційним портфелем: розміщення страхових резервів, власних коштів та інвестиційна діяльність. Фондовий ринок і робота на ньому страхової компанії. Поняття фінансової надійності страховика. Управління платоспроможністю страховика. Управління формуванням та використанням прибутку страховика.

Управління капіталом страхової компанії. Управління фінансовим станом страховика.

Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях

Необхідність, сутність та призначення фінансового моніторингу у страховій діяльності. Склад системи правового регулювання фінансового моніторингу. Фінансовий моніторинг страхової діяльності: завдання, функції, права й обов'язки. Функції контролю за діяльністю суб'єктів страхового ринку, забезпечення гласності їхньої діяльності і підтримки правопорядку в галузі тощо. Правове забезпечення фінансового контролю страховиків в Україні. Зовнішній фінансовий контроль страхових організацій. Внутрішній фінансовий контроль страховиків. Контроль платоспроможності страховиків згідно директив ЄС. Solvency II.

Тести з дисципліни «Страховий менеджмент»

1. До особливостей страхового менеджменту відносять:
 - а) страховиками можуть бути лише юридичні особи;
 - б) існують особливі вимоги щодо освіти керівників страхової організації;
 - в) предметом діяльності страховика є утримання на обумовлений термін і за певну плату відповідальності за можливу шкоду внаслідок реалізації страхових ризиків щодо майнових інтересів страхувальників;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Вид страхового менеджменту, що охоплює опрацювання цілей і перспектив їх досягнення, визначення необхідних для цього ресурсів – це
 - а) фінансовий менеджмент;
 - б) маркетинговий менеджмент;

- в) стратегічний менеджмент;
 - г) менеджмент персоналу.
3. Вид страхового менеджменту, що охоплює наукові дослідження, прикладні розробки, створення дослідних зразків та впровадження новинок – це
- а) фінансовий менеджмент;
 - б) інноваційний менеджмент;
 - в) стратегічний менеджмент;
 - г) менеджмент персоналу.
4. Основна причина концентрації та централізації страхового ринку:
- а) перенасичення українського ринку великими компаніями, які спроможні підняти рівень своєї капіталізації;
 - б) потреба в нарощуванні власного капіталу з метою взяття на власне утримання відносно великих ризиків;
 - в) небажання страховиків розширити географію своєї діяльності, диверсифікувати ризики та збільшити надходження платежів;
 - г) всі відповіді правильні.
5. Форма організації страхування на основі створення страхових фондів шляхом пайової участі членів такого фонду – це ...
- а) товариства взаємного страхування;
 - б) акціонерні страхові товариства;
 - в) страхові холдинги;
 - г) правильна відповідь відсутня.
6. Які проблеми з названих нижче можна визначити як найактуальніші для розвитку страхового ринку України?
- а) підвищення рівня капіталізації страхових організацій;
 - б) зростання довіри населення до страхових організацій;
 - в) удосконалення страхового законодавства;
 - г) всі відповіді правильні.
7. Глобалізаційні процеси, які відбуваються в суспільстві:
- а) активно впливають на розвиток вітчизняного страхового ринку;
 - б) мають вплив малопомітний;
 - в) впливають виключно через державне регулювання страхової діяльності;
 - г) впливають лише через перестраховання в нерезидентів;
8. Які із зазначених організацій можуть приймати ризики в перестраховання?
- а) лише українські перестрахові компанії;
 - б) будь-яка страхова чи перестраховальна компанія;
 - в) страхові компанії, що мають статутний капітал понад 3 000 000 євро;
 - г) іноземні перестраховики за наявності ліцензії Нацкомфінпослуг України.
9. У розвитку страхового менеджменту не зацікавлені:
- а) державні органи нагляду за страховою діяльністю;
 - б) власники страхових організацій;
 - в) працівники страхових організацій;
 - г) правильна відповідь відсутня.
10. Діяльність страхових агентів відповідно до КВЕД належить до наступного розділу:
- а) надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення;
 - б) страхування, перестраховання та недержавне пенсійне забезпечення, крім обов'язкового соціального страхування;
 - в) допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування;
 - г) правильна відповідь відсутня.
11. Страховий менеджмент – це:
- а) професійне управління діяльністю страхової компанії;
 - б) технологія фінансового планування;

- в) процес складання, прийняття та подальший контроль бюджетів;
г) всі відповіді правильні.
12. Цілі страхового менеджменту класифікують як:
- а) державні і суспільні;
б) загальні і специфічні;
в) економічні і політичні;
г) управлінські і фінансові.
13. До функцій страхового менеджменту не відноситься функція:
- а) планування;
б) організації;
в) перестраховування;
г) мотивації.
14. Розрізняють форми контролю:
- а) страховий і перестраховий;
б) індивідуальний і колективний;
в) повний і вибірковий;
г) попередній, поточний і наступний.
15. Економічною метою страхового менеджменту є:
- а) розвиток страхового ринку;
б) максимізація поточного прибутку;
в) розробка якісних страхових продуктів;
г) максимізація вартості страхової компанії.
16. Соціальною метою страхового менеджменту є:
- а) розвиток страхового законодавства;
б) задоволення страхових потреб клієнтів страхової компанії;
в) створення нових робочих місць у сфері страхування;
г) максимізація прибутку.
17. Чітко сформоване у страхових працівників бажання виконати встановлені вимоги керівництва страхової компанії передбачає функція:
- а) планування;
б) організації;
в) мотивації;
г) контролю.
18. Зіставлення запланованого і реально одержаного результату забезпечує функція:
- а) планування;
б) організації;
в) мотивації;
г) контролю.
19. Уповноваженим органом державної виконавчої влади, що здійснює нагляд за страховою діяльністю в Україні є:
- а) Міністерство фінансів України;
б) Нацкомфінпослуг;
в) Антимонопольний комітет;
г) Ліга страхових організацій України.
20. Які з перелічених функцій покладено на Нацкомфінпослуг?
- а) визначення мінімального розміру статутного фонду страховиків;
б) опрацювання страхових тарифів;
в) надання ліцензій на право здійснення страхової діяльності;
г) реєстрація страхових договорів, за якими частина ризиків передається на перестраховування нерезидентам.

21. Наявні матеріальні, трудові, фінансові, інформаційні та інші ресурси, що знаходяться в господарському обороті страхової компанії, і використовуються для забезпечення його діяльності – це:

- а) потенціал СК;
- б) інфраструктура СК;
- в) економічне забезпечення СК;
- г) правильна відповідь відсутня.

22. Що не відноситься до методів оцінки вартості страхової компанії?

- а) на підставі оцінки продажів страхових компаній на ринку;
- б) метод продуктивної оцінки страхової компанії;
- в) за дивідендним доходом;
- г) на основі підписаної премії і чистого прибутку.

23. Що входить до інвестиційного потенціалу страховика?

а) залучені кошти клієнтів-страхувальників, які певний час становлять групу тимчасово вільних ресурсів страховика;

б) це вся сукупність фінансових ресурсів, що перебуває в господарському обороті для забезпечення проведення страхових операцій та здійснення його інвестиційної діяльності;

в) це упорядкована сукупність інформації в будь-якій формі та вигляді, що знаходяться в господарському обороті страхової компанії, і використовуються для забезпечення її діяльності;

г) всі відповіді вірні.

24. Які існують етапи життєвого циклу страховика?

- а) створення, виведення на ринок, зростання, зрілість, спад;
- б) стадія підйому, стадія гальмування розвитку, стадія кризи, стадія поживлення;
- в) народження, дитинство, юність, зрілість, старіння, відродження;
- г) народження, зростання, стабільність, занепад, ліквідація.

25. Який орган управління страховою компанією створений для захисту прав акціонерів, що вирішує питання затвердження стратегії страхової компанії, визначає політику та здійснює контроль за їх реалізацією?

- а) загальні збори акціонерів;
- б) наглядова рада;
- в) правління;
- г) ревізійна комісія.

26. Якій організаційній структурі страховика властивий високий рівень спеціалізації професійної діяльності, компетенції спеціалістів, відповідальних за виконання покладених на них функцій, та відсутність дублювання лінійних і функціональних взаємозв'язків?

- а) лінійній;
- б) функціональній;
- в) дивізійній;
- г) матричній.

27. Дивізійна структура управління страховою компанією передбачає:

а) будування не за функціональними ознаками, а за принципами групування виробничих підрозділів за продуктами, групами споживачів, за місцем розташування;

б) розподіл повноважень та відповідальність за функціями управління і прийняття рішень по вертикалі;

в) створення поряд з лінійними керівниками та функціональним апаратом управління тимчасових проектних груп, які формуються із спеціалістів функціональних підрозділів і займаються створенням нових видів страхових послуг;

г) структуру, між елементами якої існують лише одноканальні взаємодії, кожен підлеглий має лише одного лінійного керівника, який виконує всі адміністративні та інші функції у відповідному підрозділі.

28. Регіональною мережею страхової компанії є:
- а) відокремлені підрозділи СК;
 - б) філії СК;
 - в) представництва СК;
 - г) всі відповіді вірні.
29. Який етап процесу проектування організаційних структур страхової компанії передбачає вивчення всіх переваг і недоліків діючої системи управління?
- а) аналіз діючих оргструктур;
 - б) власне проектування;
 - в) впровадження нової (або вдосконаленої) оргструктури;
 - г) оцінка ефективності нової оргструктури.
30. Набір певних вимог, правил, обмежень, які прийняті і повинні виконуватися персоналом; формують традиції, що забезпечують реалізацію і місії ті цілей страхової компанії – це:
- а) менеджмент персоналу СК;
 - б) корпоративне управління СК;
 - в) корпоративна культура СК;
 - г) трудовий потенціал СК.
31. Бізнес-план розглядається як:
- а) прогнозна комплексна програма перспективного розвитку страхової компанії;
 - б) вихідний документ, де узагальнюється вся інформація про ринок страхових послуг;
 - в) техніко-економічне обґрунтування запланованої страхової діяльності;
 - г) всі відповіді правильні.
32. Бізнес-план складають на період:
- а) до одного року;
 - б) на 3-5 років;
 - в) на квартал;
 - г) до одного місяця.
33. Структура бізнес-плану встановлюється:
- а) страховиком;
 - б) Законом України „Про страхування”;
 - в) Лігою страхових організацій України;
 - г) Нацкомфінпослуг.
34. План функціонування страхової компанії включає:
- а) техніко-економічне обґрунтування запланованої страхової діяльності;
 - б) прогноз розвитку страхових операцій на три або більше років;
 - в) загальний розмір страхових внесків, прийнятих страховиком від страхувальників;
 - г) баланс доходів і витрат страховика.
35. Бізнес-план подається:
- а) в органи нагляду і контролю для отримання ліцензії;
 - б) страхувальникам при укладанні договорів страхування;
 - в) в регіональні управління Міністерства доходів і зборів;
 - г) в Антимонопольний комітет.
36. Резюме бізнес-плану – це:
- а) документ, який містить загальну характеристику страховика;
 - б) документ, в якому наводяться дані про керівника компанії;
 - в) самостійний рекламний документ, який містить основні положення всього бізнес-плану;
 - г) документ, в якому наводяться дані види діяльності страхової компанії.
37. Бізнес-план страхової компанії складається:

- а) Нацкомфінпослуг;
 - б) страховиком;
 - в) аудитором;
 - г) експертами чи консультаційними фірмами.
38. До технологічних принципів фінансового планування не відноситься:
- а) принцип відповідності строків майбутніх витрат та джерел їх покриття;
 - б) принцип постійної потреби у грошових коштах;
 - в) принцип солідарності;
 - г) принцип резервування.
39. Бюджетування – це:
- а) інструмент управління страховою компанією;
 - б) технологія фінансового планування;
 - в) процес складання, прийняття та подальший контроль бюджетів;
 - г) всі відповіді правильні.
40. Результатом процедури бюджетування є такі основні форми:
- а) бюджет доходів і витрат;
 - б) бюджет власного капіталу;
 - в) бюджет руху грошових коштів;
 - г) прогноз балансу.
41. Безпосередньою діяльністю страховика є:
- а) перестраховання;
 - б) одержання коштів під заставу;
 - в) торгівля банківськими металами;
 - г) аудиторські перевірки.
42. За належністю страхові компанії класифікуються як:
- а) спеціалізовані та універсальні;
 - б) місцеві та регіональні;
 - в) приватні і публічні акціонерні товариства;
 - г) приватні та державні.
43. У яких формах підприємств можуть створюватись страховики в Україні?
- а) фізичні особи, зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності;
 - б) юридичні особи, зареєстровані у формі акціонерних, повних, командитних товариств і товариств з додатковою відповідальністю;
 - в) юридичні особи у формі товариств з обмеженою відповідальністю і приватних підприємств;
 - г) іноземні юридичні особи.
44. Основною метою діяльності товариств взаємного страхування є:
- а) страхові операції з будь-яких видів страхування;
 - б) створення страхового захисту членів товариства;
 - в) перестраховання;
 - г) розробка та впровадження єдиних правил страхування.
45. Кептивні страховики – це:
- а) акціонерні страхові компанії публічного і приватного типу;
 - б) страхові компанії, створені за участю іноземних осіб;
 - в) страхові компанії, створені за рахунок коштів окремих галузей, міністерств, відомств з метою обслуговування внутрішньогалузевих ризиків;
 - г) страхові компанії, створені за рахунок коштів держави.
46. Філія страхової компанії має право:
- а) укладати та обслуговувати договори страхування;
 - б) приймати рішення про свою ліквідацію;
 - в) проводити ревізії діяльності інших філій;
 - г) займатися рекламною діяльністю.

47. Об'єднання страховиків:
- а) координують діяльність страхових компаній;
 - б) здійснюють страхову діяльність;
 - в) здійснюють посередницьку діяльність;
 - г) забезпечують фінансову надійність страхових операцій.
48. Реорганізація страхових організацій може проводитись шляхом:
- а) злиття;
 - б) приєднання;
 - в) поділу;
 - г) ліквідації.
49. Зміну організаційно-правової форми товариства, у вигляді якого була створена страхова компанія, передбачає:
- а) злиття;
 - б) приєднання;
 - в) перетворення;
 - г) виділення.
50. Реорганізація страхової компанії проводиться у разі:
- а) рішення вищого органу страхової компанії;
 - б) на вимогу Ліги страхових організацій України;
 - в) рішення страхувальників;
 - г) на вимогу Нацкомфінпослуг за порушення страхового законодавства.
51. До основних типів організаційних структур управління страхової компанії не відносять:
- а) лінійну;
 - б) лінійно-штабну;
 - в) статичну;
 - г) функціональну.
52. До основних методів, які використовують для вибору типу організаційної структури управління не відносять:
- а) аналогій;
 - б) експертно-аналітичний;
 - в) структуризації цілей;
 - г) плановий.
53. Система заходів прямого державного регулювання не включає:
- а) надання ліцензій на проведення певних видів страхування;
 - б) реєстрацію страхових компаній
 - в) оподаткування страховиків;
 - г) здійснення контролю за діяльністю страховиків.
54. До органів управління страховою компанією належить:
- а) фінансовий відділ;
 - б) наглядова рада;
 - в) профспілковий комітет;
 - г) служба безпеки.
55. Найвищим органом управління страхової компанії, створеної у вигляді акціонерного товариства є:
- а) наглядова рада страхової компанії;
 - б) загальні збори акціонерів;
 - в) рада директорів;
 - г) правління страхової компанії.
56. Контрольний орган страхової компанії, що відстежує виконання статуту, рішень загальних зборів акціонерів, додержання законодавства – це:
- а) наглядова рада страхової компанії;

- б) секретаріат;
 - в) рада директорів;
 - г) ревізійна комісія.
57. У розрахунку страхових тарифів бере участь:
- а) аварійний комісар;
 - б) бухгалтер;
 - в) андеррайтер;
 - г) актуарій.
58. Андеррайтинг – це:
- а) аналіз фінансового стану страхової компанії;
 - б) урегулювання збитків;
 - в) маркетингове дослідження ринку страхових послуг;
 - г) оцінка ризиків, що приймаються на страхування.
59. Розробкою страхового продукту займається:
- а) відділ маркетингу;
 - б) фінансовий відділ;
 - в) усі підрозділи страхової компанії;
 - г) відділ реалізації.
60. Процес ризик-менеджменту охоплює:
- а) контроль за рівнем ризику;
 - б) підготовку фінансової звітності для контролюючих органів;
 - в) урегулювання збитків;
 - г) представництво страхової компанії у судових органах.
61. До топ-менеджменту страхової компанії відноситься:
- а) керівник філії;
 - б) начальник відділу;
 - в) спеціаліст;
 - г) головний бухгалтер.
62. Типові функції голови правління страхової компанії включають:
- а) оцінку ризиків;
 - б) формування і проведення кадрової політики;
 - в) узгодження типових параметрів договору страхування;
 - г) коригування розміру страхових тарифів.
63. Аварійний комісар здійснює:
- а) аналіз обставин страхового випадку;
 - б) проведення переговорів щодо укладання договорів страхування;
 - в) аналіз фінансової звітності компанії;
 - г) аналіз рівня ризику в процесі страхування.
64. Процес розробки та реалізації кадрової політики охоплює такі процеси:
- а) фінансування системи перепідготовки кадрів;
 - б) розробка системи оплати праці;
 - в) розробка правил внутрішнього розпорядку;
 - г) оформлення пенсій.
65. Бюрократична кадрова робота включає такі процеси:
- а) підготовка резерву кадрів;
 - б) розробка соціальних програм;
 - в) розробка колективних договорів;
 - г) розробка посадових інструкцій.
66. Конфлікт – це:
- а) вплив на особистість за допомогою певних благ;
 - б) модель поведінки групи людей;
 - в) контроль за виконанням вимог трудової дисципліни;

- г) специфіка діяльності страхової компанії.
67. Примусова мотивація – це:
- а) переконання;
 - б) погроза зниження рівня життя працівника;
 - в) інформування;
 - г) нарада з керівниками структурних підрозділів.
68. Нормативна мотивація – це:
- а) погроза зниження рівня життя працівника;
 - б) додаткова грошова винагорода;
 - в) спонукання людини до певної поведінки;
 - г) система рейтингування працівників.
69. Економічне стимулювання – це:
- а) бонуси та участь у прибутку;
 - б) роз'яснення цілей компанії;
 - в) створення атмосфери взаємоповаги;
 - г) залучення працівників до обговорення проблем.
70. Морально-психологічні методи стимулювання праці – це:
- а) контроль за якістю праці;
 - б) премії за конкретні результати;
 - в) уважне ставлення до працівників;
 - г) пільги.
71. Страховий маркетинг – це:
- а) державна регламентація страхового бізнесу;
 - б) система патентування страхових продуктів;
 - в) розробка та реалізація конкурентоспроможних страхових продуктів;
 - г) платоспроможний попит населення.
72. Маркетингова діяльність страхової компанії охоплює:
- а) відносини з приводу формування фондів фінансових ресурсів;
 - б) емісію цінних паперів;
 - в) визначення ринкового сегменту;
 - г) матеріально-технічне постачання.
73. До маркетингових інструментів відноситься:
- а) ціна;
 - б) система оподаткування страхових послуг;
 - в) конкуренція між страховиками;
 - г) набір умов страхування.
74. Споживча вартість страхового продукту – це:
- а) страховий тариф;
 - б) відсоток за кредит;
 - в) страховий захист;
 - г) дисконт.
75. Страховий продукт – це:
- а) комплекс послуг з ліквідації наслідків несприятливих подій;
 - б) отримання інвестиційного доходу;
 - в) консалтингові послуги;
 - г) виплата страхового відшкодування.
76. На рівні безпосереднього оточення маркетингові служби вивчають:
- а) канали збуту;
 - б) ресурси страхової компанії;
 - в) політичні аспекти;
 - г) демографічні аспекти.
77. На рівні макрооточення маркетингові служби вивчають:

- а) контактні аудиторії;
- б) ринок робочої сили;
- в) культурні аспекти;
- г) витрати страхової компанії.

78. На рівні мікрооточення маркетингові служби вивчають:

- а) конкурентів;
- б) постачальників;
- в) організаційну структуру страхової компанії;
- г) економіку країни.

79. Реклама – це:

- а) публічне звернення з метою залучення клієнтів;
- б) комплекс маркетингових комунікацій;
- в) спосіб доступу до послуг;
- г) пакетна послуга.

80. Засоби поширення реклами – це:

- а) посередники;
- б) засоби масової інформації;
- в) збутова мережа;
- г) маркетингові дослідження.

81. Страховий ризик – це:

а) певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання;

б) одинична подія, яка має суб'єктивний характер і підлягає регулюванню з боку людей;

- в) природні катаклізми;
- г) несприятливі обставини у господарській діяльності суб'єктів господарювання.

82. Якщо імовірність дорівнює одиниці, це означає, що:

- а) відбудеться одна подія з усіх можливих;
- б) подія обов'язково відбудеться;
- в) подія ніколи не відбудеться;
- г) подія відбудеться лише один раз.

83. Ознаки ризику, який не можна застрахувати:

- а) результат реалізації ризику відомий заздалегідь;
- б) відсутній суб'єктивний фактор;
- в) наслідки реалізації ризику можна оцінити;
- г) має імовірний характер.

84. Чистий ризик:

- а) дає можливість отримати негативний, нульовий або позитивний результат;
- б) це загроза грошових втрат;
- в) не залежить від суб'єктивних факторів;
- г) пов'язаний із фінансовими операціями.

85. Якісна оцінка ризиків – це:

- а) експертна оцінка;
- б) статистичний метод;
- в) метод використання аналогів;
- г) виявлення видів ризиків.

86. До способів управління ризиками відносять:

- а) поглинання ризику;
- б) розподіл та передача ризику;
- в) уникнення ризику;
- г) усі відповіді вірні.

87. До організаційних способів управління ризиками відноситься:

- а) страхування;
 - б) укладання договору оренди;
 - в) самострахування;
 - г) диверсифікація.
88. До фінансово-договірних способів управління ризиками відноситься:
- а) організація кептивної страхової компанії;
 - б) поділ ризику;
 - в) лімітування;
 - г) навчання персоналу.
89. Типові об'єкти, що пропонуються на страхування:
- а) мають певні особливості;
 - б) мають індивідуальні ознаки ризику;
 - в) потребують оцінювання кожного об'єкту;
 - г) мають чітку ідентифікацію рівня ризику.
90. В якій послідовності проводяться етапи управління ризиком ?
- а) оцінка потенційних наслідків настання ризику;
 - б) контроль за ризиками;
 - в) ідентифікація або виявлення ризиків;
 - г) управління ризиком.
91. Фінансовий менеджмент страхової компанії включає:
- а) розробку й реалізацію фінансової політики компанії за допомогою різних фінансових інструментів;
 - б) прийняття рішень із фінансових питань, їхню конкретизацію й розробку методів реалізації;
 - в) інформаційне забезпечення за допомогою складання й аналізу фінансової звітності компанії;
 - г) оцінку інвестиційних проектів і формування портфеля інвестицій;
 - д) фінансове планування й контроль.
92. Фінансова стійкість страхових операцій характеризується:
- а) співвідношенням між власним і залученим капіталом;
 - б) дефіцитом коштів;
 - в) кількістю укладених договорів страхування;
 - г) залученням страховика в інвестиційну діяльність.
93. Ліквідність активів – це:
- а) фінансова стійкість страховика;
 - б) розподіл інвестиційних коштів між категоріями активів інвестування;
 - в) можливість залучити додаткові ресурси;
 - г) можливість страховика розрахуватись за невідкладними зобов'язаннями.
94. Платоспроможність страховиків є складовою частиною:
- а) прибутковості;
 - б) ліквідності;
 - в) фінансової стійкості;
 - г) рентабельності.
95. Страховики відповідно до обсягів страхової діяльності зобов'язані підтримувати рівень запасу платоспроможності:
- а) нормативний;
 - б) фактичний;
 - в) розрахунковий;
 - г) балансовий.
96. Нормативний запас платоспроможності страховика, який здійснює страхування життя, на будь-яку дату дорівнює величині, яка визначається шляхом:

- а) множення загальної величини резерву довгострокових зобов'язань на 0,26;
- б) множення суми страхових премій за попередні 12 місяців на 0,18;
- в) множення суми здійснених виплат протягом попередніх 12 місяців на 0,23;
- г) шляхом множення загальної величини резерву довгострокових зобов'язань (математичного резерву) на 0,05.

97. Фактичний запас платоспроможності страховика – це його:

- а) власний капітал;
- б) нетто-активи;
- в) брутто-активи;
- г) страхові резерви.

98. До умов забезпечення платоспроможності, яких зобов'язані дотримуватись страховики, не відносяться:

- а) наявність сплаченого статутного капіталу та гарантійного фонду страховика;
- б) наявність резервного фонду;
- в) наявність вільних резервів;
- г) перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності.

99. При застосуванні тестів раннього попередження не здійснюється:

- а) аналіз зовнішнього та внутрішнього ринкового середовища;
- б) аналіз складу та структури активів страховика;
- в) аналіз доходності та рентабельності;
- г) аналіз поточних зобов'язань страховика.

100. На основі проведених тестів раннього попередження страховики можуть отримати оцінки, які виставляються по:

- а) п'ятибальній системі;
- б) чотирибальній системі;
- в) десятибальній системі;
- г) дванадцятибальній системі.

101. Ймовірність виникнення збитків, втрат або недоотримання прибутку порівняно з прогнозним варіантом називається ...

- а) ризик;
- б) компенсація;
- в) превенція;
- г) репресія.

102. Страхування – це ...

а) це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або чинним законодавством за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів та доходів від розміщення коштів цих фондів;

б) це двосторонні економічні відносини, які полягають у тому, що страхувальник, сплачуючи грошовий внесок, забезпечує собі (чи третій особі) у разі настання події, обумовленої договором або законом, суму виплати з боку страховика, який утримує певний обсяг відповідальності і для її забезпечення поповнює та ефективно розміщує резерви, вживає превентивні заходи, спрямовані на зменшення ризику, а при потребі перестраховує частину своєї відповідальності;

в) це економічні відносини з приводу організації страхового захисту за допомогою використання і формування страхового фонду на основі замкнутої солідарної розкладки страхового збитку з метою здійснення антиризикової діяльності;

- г) всі відповіді правильні.

103. Фінансування заходів для попередження настання страхової події, сприяє запобіганню великих витрат як страхувальника, так і страховика забезпечує:

- а) ризикова функція;
- б) компенсаційна функція;
- в) функція заощадження коштів;
- г) превентивна функція.

104. Інвестиційна функція страхування ...

а) дозволяє накопичити страхувальнику за рахунок страхових внесків, що обумовлені договором страхування, певну страхову суму за умови відсутності страхового випадку за час дії такого договору;

б) передбачає вкладання тимчасово вільних коштів страховика в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку на умовах диверсифікації, безпечності, зворотності, прибутковості, ліквідності;

в) забезпечує фінансування заходів для попередження настання страхової події, сприяє запобіганню великих втрат як страхувальника, так і страховика;

г) всі відповіді правильні.

105. Відповідно до чинного законодавства страхування поділяють на:

- а) особисте страхування, страхування майна та відповідальності;
- б) цивільне та військове;
- в) валове і чисте;
- г) капітальне та поточне.

106. Частина збитку, що не підлягає відшкодуванню страховиком називається ...

- а) франшиза;
- б) суброгація;
- в) контрибуція;
- г) диверсифікація.

107. Передачу права страховику на стягнення суми страхового відшкодування з винних осіб в межах здійснених страхових виплат передбачає ...

- а) принцип диверсифікації;
- б) принцип суброгації;
- в) принцип сумлінності;
- г) принцип раптовості.

108. Право страховику звертатися до інших страховиків, які за попередніми полісами несуть відповідальність перед одним і тим же страхувальником з пропозицією розділити витрати на відшкодування збитків надано ...

- а) принципом незалежності;
- б) принципом контрибуції;
- в) принципом диверсифікації;
- г) принципом суброгації.

109. Плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховику згідно з договором страхування – це ...

- а) страхова сума;
- б) страхова премія;
- в) страхова виплата;
- г) комісійна винагорода.

110. Грошова сума, в межах якої страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку називається

- а) страховою сумою;
- б) страховою премією;
- в) страховою виплатою;
- г) комісійною винагородою.

111. Посередник на ринку страхових послуг, що представляє інтереси страхувальника (клієнта страхової компанії) та діє від його імені називається:

- а) страховий агент;

- б) страховий брокер;
- в) страховий пул;
- г) страхове бюро.

112. Страхова компанія в Україні не може бути створена у формі:

- а) акціонерного товариства;
- б) товариства з додатковою відповідальністю;
- в) товариства з обмеженою відповідальністю;
- г) всі відповіді правильні.

113. Оцінювач страхових ризиків, що діє від імені страховика та має право брати на страхування запропоновані ризики, визначати тарифні ставки та умови договорів страхування на основі норм страхового права називається ...

- а) андеррайтером;
- б) страховим агентом;
- в) аварійний комісар;
- г) страховим брокером;

114. Відповідно до законодавства України забороняється використовувати для формування статутного капіталу страховика:

- а) векселі;
- б) кошти страхових резервів,
- в) кошти, одержані в кредит
- г) всі відповіді правильні.

115. До добровільних видів страхування належить ...

- а) страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту;
- б) особисте страхування від нещасних випадків на транспорті;
- в) страхування наземного транспорту (крім залізничного);
- г) правильна відповідь відсутня.

116. Кошти страхових резервів не можуть бути представлені активами таких категорій:

- а) банківські вклади (депозити);
- б) акції, облігації, іпотечні сертифікати;
- в) державні цінні папери;
- г) правильна відповідь відсутня.

117. Другорядне розміщення ризику, коли перший страховик страхує виконання своїх зобов'язань або їх частину в другого страховика, тобто передає йому на страхування всі або частину ризиків за договорами страхування – це ...

- а) перестраховання;
- б) франшиза;
- в) модернізація;
- г) амортизація.

118. Ліцензуванню в Україні підлягають ...

- а) лише добровільні види страхування;
- б) лише обов'язкові види страхування;
- в) обов'язкові та добровільні види страхування;
- г) ліцензування страхової діяльності не передбачено.

119. Спеціальним уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання страхового ринку є

- а) Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;
- б) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- в) Національна страхова комісія України;
- г) Національний банк України.

120. Яке об'єднання страхових компаній України може займатись страховою діяльністю?

- а) асоціація;
- б) ліга;
- в) спілка;
- г) об'єднання страхових компаній не можуть займатися страховою діяльністю.

121. Розгорнуте викладення основної мети існування страховика, яке відображає інтереси зацікавлених сторін – це...

- а) місія стратегічного планування;
- б) мета стратегічного планування;
- в) завдання стратегічного планування;
- г) правильна відповідь відсутня.

122. Аналіз спрямований на виявлення сильних і слабких сторін компанії, тобто її внутрішнього фінансового середовища, та можливостей і загроз зовнішнього середовища – це ...

- а) PEST-аналіз;
- б) SWOT-аналіз;
- в) SNW-аналіз;
- г) портфельний аналіз.

123. Система збалансованих показників за Р. Нортоном і Д. Капеланом — це:

- а) навчання топ-менеджерів, штатного та позаштатного персоналу і партнерів;
- б) менеджмент, мотивація, маневрування, використання досвіду;
- в) навчання (розвиток), бізнес-процеси, клієнти, фінанси;
- г) персонал, ресурси, мотивація, прибуток.

124. Декомпозиція стратегічної мети організації — це:

- а) розподіл отриманого прибутку;
- б) узгодження планових показників;
- в) рішення зборів акціонерів;
- г) розподіл за: страховими продуктами, регіональними підрозділами, каналами продажу, клієнтськими сегментами.

125. Мета бізнес-плану страховика ...

- а) конкретизувати діяльність компанії на найближчу перспективу;
- б) аналіз зовнішнього середовища;
- в) формування стратегії компанії;
- г) правильна відповідь відсутня.

126. Бізнес-план страховика включає такі ключові позиції

- а) характеристика страхової галузі (ринку) в країні і регіоні.
- б) основні страхові послуги, їх опис і призначення.
- в) ліцензії на здійснення певних видів страхування.
- г) всі відповіді правильні.

127. Головне призначення центрів прибутку:

- а) належний розподіл прибутку між акціонерами;
- б) визначення бази оподаткування;
- в) формування прибутку в процесі діяльності;
- г) контроль за діяльністю аквізиторів;

128. ... - структурний підрозділ компанії, що виконує певний набір статутних операцій і безпосередньо впливає на фінансові показники цих операцій.

- а) центр фінансової відповідальності;
- б) планово-фінансовий відділ;
- в) бухгалтерія;
- г) центр управління ризиками;

129. Систему форм, документів і процедур, якими встановлено порядок підготовки, контролю та аналізу виконання господарських, економічних і фінансових планів у діяльності страховика називають ...

- а) аналіз;
- б) бюджетування;
- в) страховий контролінг;
- г) андеррайтинг;

130. Що не входить до факторів зовнішнього середовища страховика в SWOT-аналізі?

- а) чинне законодавство;
- б) соціально-демографічні показники;
- в) купівельна спроможність клієнтів;
- г) регіональна мережа страховика.

131. На підвищення популярності своєї торгової марки серед потенційних клієнтів, створення відповідного звукового, графічного, колірнього та образного зображення спрямована ...

- а) система ідентифікації компанії серед конкурентів;
- б) система аналізу ефективності комунікацій;
- в) система комунікації під час продажу страхової продукції;
- г) всі відповіді правильні.

132. Інформаційне забезпечення в страхуванні – це:

- а) програмне забезпечення процесу страхування;
- б) забезпечення поінформованості клієнтів страховика стосовно страхових премій та виплат;
- в) забезпечення поінформованості власників (акціонерів) страхової компанії стосовно процесу управління та фінансового результату роботи страхової компанії за звітний період;
- г) комплексне забезпечення збору та обробки інформації, що сприятиме ефективному веденню страхового бізнесу.

133. До внутрішніх комунікацій страховика не належать:

- а) реклама страхових послуг;
- б) проведення акцій стосовно продажу окремих страхових продуктів;
- в) мотивація персоналу страховика;
- г) проведення добродійних заходів за участю страхової компанії.

134. Управлінський облік забезпечує розв'язання таких завдань:

- а) оптимізація використання наявних ресурсів страховика;
- б) розроблення стратегії розвитку страховика;
- в) контроль за поточною діяльністю страховика;
- г) всі відповіді правильні.

135. До функції страхової статистики належать:

- а) забезпечення аналізу конкурентних переваг страхового продукту;
- б) забезпечення інформацією менеджменту страхової компанії;
- в) виявлення закономірностей появи страхових подій;
- г) достовірність та цілеспрямованість статистичної інформації.

136. Комерційною таємницею суб'єкта господарювання є :

- а) дані про фінансовий стан, управління підприємством;
- б) інформація про наявні ліцензії.
- в) звіти бухгалтерського обліку;
- г) дані про засновників.

137. Відповідно до українського законодавства комерційною таємницею не є ...

- а) номери телефонів страхувальників.
- б) дані про стратегію розвитку страхової компанії;
- в) дані про заробітну плату співробітників страховика;

г) страхові тарифи.

138. До принципів побудови інформаційної системи страховика відносять ..

- а) висока адаптивність системи до змін середовища;
- б) виокремлення корпоративних довідників;
- в) мінімізація витрат на створення інформації;
- г) всі відповіді правильні.

139. Задля ефективного управління страховим бізнесом та якісного використання інформації менеджери компаній забезпечують:

- а) створення єдиної інформаційної бази (стосовно клієнтів компанії, страхових продуктів, конкурентів компанії тощо), що гарантує швидке передавання даних усередині страхової компанії;
- б) технічну підтримку обробки, аналізу отриманої інформації (використання програмного забезпечення);
- в) необхідний рівень безпеки та захисту інформаційних ресурсів компанії;
- г) всі відповіді правильні.

140. Добування протиправним способом відомостей, що відповідно до законодавства становлять комерційну таємницю, якщо це завдало чи могло завдати шкоди підприємцю називається ...

- а) неправомірне збирання комерційної таємниці;
- б) схилення до розголошення комерційної таємниці;
- в) неправомірне використання комерційної таємниці;
- г) розголошення комерційної таємниці.

141. Просування страхових продуктів на ринок являє собою :

- а) інформування потенційних споживачів про наявний страховий продукт і його позитивні характеристики, переконання потенційного страхувальника в необхідності придбання страхового покриття;
- б) стимулювання продажу страхової продукції за рахунок підвищення привабливості образу страхової компанії в цілому;
- в) створення системи збуту страхової продукції, що забезпечує найбільшу ефективність продажу;
- г) всі відповіді правильні.

142. Маркетинг у страхуванні має свої особливості

- а) короткостроковий характер взаємодії страховика і страхувальника;
- б) страхова послуга є віддільною від страхової компанії;
- в) державна регламентація страхового бізнесу;
- г) всі відповіді правильні.

143. Система взаємодії страховика і страхувальника, спрямована на взаємне врахування їхніх інтересів та потреб – це ...

- а) страховий менеджмент;
- б) страховий маркетинг;
- в) страховий моніторинг;
- г) страхова інновація.

144. До підходів до організації сучасних служб маркетингу не належить:

- а) функціональний;
- б) кібернетичний;
- в) географічний;
- г) ринковий.

145. Індекс Герфіндаля-Гіршмана розраховується як:

- а) сума квадратів часток перших п'яти компаній, які діють на ринку;
- б) сума квадратів часток усіх компаній, які діють на ринку;
- в) сума часток усіх компаній, які діють на ринку;
- г) квадрат суми часток усіх компаній, які діють на ринку.

146. Розрізняють такі види маркетингових досліджень:
- експериментальне дослідження;
 - причинне дослідження;
 - дослідне дослідження.
- г) всі відповіді правильні.
147. До функцій стратегічного маркетингу належать:
- дослідження окремих сегментів страхового ринку;
 - формування вимог до страхових продуктів;
 - моніторинг організаційних взаємозв'язків у структурі страхової компанії;
 - оцінка ефективності маркетингових заходів.
148. Основними завданнями іміджевої реклами є:
- досягти довіри до страхової компанії;
 - стимулювати придбання страхового поліса;
 - збільшити надходження страхових премій;
 - всі відповіді правильні.
149. Загальні методи розрахунку бюджету рекламної кампанії страховика:
- 1+1;
 - у відсотках від страхових резервів;
 - фіксованого відсотка;
 - на основі цілей та завдань.
150. Набір основних і допоміжних послуг, що надаються страхувальнику під час укладання договору страхування – це ...
- страхова послуга;
 - страховий продукт;
 - страхове зобов'язання;
 - страховий маркетинг.
151. Які(ий) з наведених методів використовують для оцінювання ризику в страховій практиці:
- метод індивідуальних оцінок;
 - метод середніх величин;
 - метод відсотків.
 - всі відповіді правильні.
152. До якої групи ризиків належать ризики, зумовлені діями сил природи чи людським впливом на довкілля?
- такі, що можна застрахувати;
 - такі, що неможливо застрахувати;
 - сприятливі;
 - несприятливі.
153. Який із зазначених етапів андеррайтингу є зайвим?
- оцінювання ризиків;
 - прийняття рішення про страхування ризику чи відмову від його страхування;
 - визначення строків, умов і розмірів страхового покриття та розрахунок страхової премії;
 - підписання договору страхування з клієнтом.
154. Який(і) із зазначених ризиків належи(а)ть до категорії внутрішніх?
- вибух;
 - стихійне лихо;
 - удар блискавки;
 - падіння пілотованих літальних об'єктів.
155. Який(і) із зазначених ризиків належи(а)ть до категорії зовнішніх?
- недбалість;
 - вибух;

- в) стихійні лиха;
 - г) страйк.
156. Який із цих методів не стосується зменшення ймовірності настання ризику?
- а) фізичний захист (організація охорони, автоматичні системи пожежогасіння);
 - б) організаційні заходи (систематичні перевірки, розроблення відповідних інструкцій);
 - в) створення спеціального фонду на відшкодування потенційних збитків;
 - г) навчання персоналу, створення безпечних умов праці.
158. Який із зазначених випадків є обов'язковою підставою для перестраховування?
- а) страхова сума за окремим об'єктом страхування перевищує 10 % суми сплаченого статутного фонду і сформованих вільних резервів та страхових резервів;
 - б) ризику, прийняті на страхування, мають схильність до великої ймовірності настання страхового випадку;
 - в) ризику належать до категорії спеціальних;
 - г) досить значний максимально можливий розмір передбачуваного збитку.
159. Як називається особа, яку залучає страховик з метою здійснення перед страховою експертизи складних об'єктів?
- а) андеррайтер;
 - б) диспашер;
 - в) сюрвеєр;
 - г) аварійний комісар.
160. Силами фахівців підрозділів продажу страхових послуг і містить у собі оцінку стандартних ризиків з типових програм і правил, розроблених страховиком здійснюється ...
- а) спеціалізований андеррайтинг;
 - б) індивідуальний андеррайтинг;
 - в) первинний андеррайтинг;
 - г) вторинний андеррайтинг;
161. У страховій угоді відповідно до Закону України «Про страхування» мають бути чітко визначені:
- а) порядок виплати страхових сум;
 - б) обов'язки страховика та страхувальника;
 - в) реквізити сторін;
 - г) усі відповіді правильні.
162. До специфічних ознак договору страхування не належать:
- а) договір страхування є строковим;
 - б) договір страхування — це неоплатна фінансова послуга;
 - в) договір страхування є реальним;
 - г) договір страхування є ризиковим для всіх учасників.
163. Основними принципами процесу врегулювання претензій є:
- а) оперативне здійснення фінансових розрахунків;
 - б) відшкодування збитків у розмірі, на який сподівається клієнт;
 - в) відшкодування збитків у розмірі, що не завдасть суттєвих фінансових втрат компанії;
 - г) усі відповіді правильні.
164. Яких із зазначених вимог доцільно дотримуватися страховику під час організації роботи підрозділу з урегулювання збитків?
- а) діяльність підрозділу повинна залежати лише від уповноваженого експерта-оцінювача;
 - б) діяльність підрозділу повинна залежати від підрозділів, що здійснюють продаж страхових продуктів;
 - в) підрозділ має бути безпосередньо підконтрольний андеррайтеру компанії;
 - г) підрозділ має бути безпосередньо підконтрольний керівнику компанії.

165. Служба врегулювання збитку — підрозділ страхової компанії, до компетенції якого належить:

- а) здійснення якісного страхового захисту страховика;
- б) здійснення відшкодування збитків за вимогою клієнта;
- в) узгодження збитку в матеріальній формі з іншими учасниками процесу врегулювання претензії.
- г) усі відповіді правильні.

166. Аварійний сертифікат — це документ, у якому зазначаються:

- а) правила прийняття первинних документів стосовно випадків та огляду об'єктів страхування після випадків;
- б) дефініції договору страхування, необхідні реквізити сторін, обов'язки страховика та страхувальника;
- в) обставини і причини настання страхового випадку та розмір заподіяної шкоди на основі достовірних даних;
- г) прізвище заявника, реквізити, адреса, контактні телефони, дата та час настання події, що має ознаки страхової, та характеристики об'єкта страхування.

167. На розмір страхового відшкодування впливають такі фактори:

- а) страхова сума;
- б) реальна вартість об'єкта;
- в) розмір амортизаційного (фізичного) зносу об'єкта;
- г) усі відповіді правильні.

168. Як називається частина збитків, визначена договором страхування, яка в разі страхового випадку не підлягає відшкодуванню страховиком?

- а) страхова сума;
- б) витрати на оплату робіт з відновлення об'єкта;
- в) страховий тариф;
- г) франшиза.

169. Як називається право вимоги страховика до особи, яка винна в заподіянні шкоди?

- а) регрес;
- б) контрибуція;
- в) аквізиція;
- г) синергізм.

170. Страхова компанія може вимагати через суд відшкодування винною стороною збитків у розмірі:

- а) страхової вартості об'єкта, знищеного або пошкодженого винною стороною;
- б) суми належної до відшкодування згідно зі страховим актом;
- в) суми фактично здійсненого відшкодування;
- г) суми фактично здійсненого відшкодування, не враховуючи франшизи.

171. Прикладами вхідних грошових потоків від операційної діяльності є:

- а) надходження грошових коштів від операцій перестраховання;
- б) надходження грошових коштів від випуску незабезпечених боргових зобов'язань;
- в) надходження грошових коштів від форвардних контрактів;
- г) надходження грошових коштів від продажу основних засобів.

172. До вхідного грошового потоку від інвестиційної діяльності належать:

- а) надходження грошових коштів від продажу нематеріальних активів;
- б) надходження страхових премій;
- в) надходження грошових коштів від випуску векселів;
- г) надходження грошових коштів від випуску незабезпечених боргових зобов'язань.

173. Прикладами вхідних грошових потоків від фінансової діяльності є:

- а) надходження грошових коштів від випуску акцій;
 - б) надходження грошових коштів від випуску облігацій;
 - в) надходження грошових коштів від продажу основних засобів;
 - г) всі відповіді правильні;
174. На вибір фінансової стратегії страхової компанії впливає ...
- а) стан страхової галузі в цілому та її окремих секторів
 - б) платоспроможний попит на страхові послуги
 - в) стан страхового портфеля
 - г) всі відповіді правильні.
175. До доходів від операційної діяльності згідно з чинним законодавством належать:
- а) частки страхового відшкодування, сплачені перестраховиками;
 - б) комісійні винагороди страхових посередників;
 - в) зароблені страхові премії за договорами страхування;
 - г) всі відповіді правильні.
176. Прибуток від страхової діяльності формується за рахунок:
- а) доходів від розміщення тимчасово вільних коштів;
 - б) комісійних винагород страховим посередникам;
 - в) отриманої орендної плати за користування основними засобами.
 - г) правильна відповідь відсутня.
177. Прибуток страховика може бути спрямовано на:
- а) поповнення страхового фонду;
 - б) формування резерву незароблених премій;
 - в) формування вільних резервів;
 - г) формування резерву коливань збитковості.
178. Базою для оподаткування страхових операцій страховика є:
- а) прибуток від страхової діяльності;
 - б) зароблені страхові премії;
 - в) прибуток від страхових операцій;
 - г) страхові відшкодування.
179. Прибуток за договорами страхування життя, строк дії яких понад 10 років:
- а) оподатковується за ставкою 23 %;
 - б) оподатковується за ставкою 21 %;
 - в) не оподатковується;
 - г) оподатковується за ставкою 3 %.
180. Страховик зобов'язаний провести обов'язковий аудит за результатами попереднього фінансового року:
- а) до 1 березня поточного року;
 - б) до 1 квітня поточного року;
 - в) до 1 червня поточного року;
 - г) до 1 жовтня поточного року.
181. До складу страхових резервів, які зобов'язані формувати страховики, не належать:
- а) резерви збитків, що сталися, але ще не заявлені;
 - б) резерви збитків за відомими вимогами страхувальника;
 - в) резерви довгострокових зобов'язань;
 - г) вільні резерви.
182. До складу власного капіталу страховика не належать:
- а) резерви незароблених премій;
 - б) нерозподілений прибуток;
 - в) статутний капітал;
 - г) резервний капітал.

183. Страховики можуть прийняти рішення про запровадження формування резерву незароблених премій такими методами:
- 1/366;
 - 1/10;
 - 1/3;
 - 1/24.
184. Під час обчислення фактичного запасу платоспроможності страховиків беруться до уваги такі показники:
- загальна сума активів страховика;
 - обсяги зобов'язань страховика перед кредитними установами;
 - обсяги страхових резервів;
 - всі відповіді правильні.
185. Розрахунковий нормативний запас платоспроможності страхової компанії, що здійснює загальні види страхування, визначається на основі:
- резервів довгострокових зобов'язань;
 - обсягів активів;
 - обсягів страхових премій;
 - обсягів страхових резервів.
186. Для перевірки нормативного запасу платоспроможності страховика потрібні такі форми фінансової звітності:
- Баланс або його аналог за МСФЗ;
 - Звіт про фінансові результати або його аналог за МСФЗ;
 - Звіт про доходи і витрати страховика;
 - Звіт про рух грошових коштів або його аналог за МСФЗ;
187. Обчислення нормативного запасу платоспроможності страховика, що здійснює страхування життя, відбувається на основі:
- розміру статутного капіталу;
 - обсягів надходжень страхових премій;
 - обсягів страхових виплат;
 - резервів довгострокових зобов'язань;
188. Законодавчо встановлена межа зобов'язань страховика за окремим об'єктом страхування, становить:
- 25 % статутного капіталу;
 - 10 % статутного капіталу, вільних та страхових резервів;
 - 10 % статутного капіталу та страхових резервів;
 - 10 % власних коштів та страхових резервів;
189. Мінімальний розмір статутного капіталу страховика, який займається видами страхування іншими, ніж страхування життя, встановлений у сумі, еквівалентній:
- 0,5 млн євро;
 - 1,0 млн євро;
 - 2,0 млн євро;
 - 3,0 млн євро;
190. З метою забезпечення платоспроможності страховики зобов'язані дотримуватися такої умови:
- наявності сплаченого статутного фонду та гарантійного фонду страховика;
 - створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань;
 - перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності;
 - всі відповіді правильні.
191. Суб'єктами державного фінансового моніторингу є:
- Кабінет Міністрів України;

- б) Генеральна прокуратура України;
 - в) Міністерство внутрішніх справ;
 - г) всі відповіді правильні.
192. Суб'єктами первинного фінансового моніторингу є:
- а) страхові компанії;
 - б) страхові брокери;
 - в) аудитори;
 - г) всі відповіді правильні.
193. Страхова компанія зобов'язана стати на облік у Держфінмоніторингу як суб'єкт первинного фінансового моніторингу та в разі припинення своєї діяльності повідомити про це Держфінмоніторинг у порядку, визначеному:
- а) Національним банком України;
 - б) Міністерством внутрішніх справ України;
 - в) Нацкомфінпослуг;
 - г) Кабінетом Міністрів України.
194. Страховик зобов'язаний повідомити Держфінмоніторинг про фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу:
- а) протягом трьох робочих днів від дня спроби їх проведення;
 - б) протягом трьох робочих днів від дня їх реєстрації або спроби їх проведення;
 - в) протягом двох робочих днів від дня їх реєстрації або спроби їх проведення;
 - г) у день виникнення їх реєстрації або спроби їх проведення;
 - д) протягом двох робочих днів від дня їх реєстрації.
195. Страховик зобов'язаний повідомити Держфінмоніторинг про фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом:
- а) упродовж трьох робочих днів від дня спроби їх проведення;
 - б) упродовж трьох робочих днів від дня їх реєстрації або спроби їх проведення;
 - в) у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів від дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;
 - г) у день їх виявлення або спроби їх проведення, а також інформувати про це визначені законом правоохоронні органи.
196. Страховик зобов'язаний повідомити Держфінмоніторинг про фінансові операції, виявлені фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму:
- а) упродовж трьох робочих днів від дня спроби їх проведення;
 - б) у день виникнення підозр, але не пізніше, ніж через десять робочих днів від дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;
 - в) двох робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення;
 - г) у день їх виявлення або спроби їх проведення, а також інформувати про це визначені законом правоохоронні органи.
197. У разі отримання від Держфінмоніторингу повідомлення про некоректне (неправильне) заповнення полів у повідомленні про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, страховик зобов'язаний подати:
- а) протягом трьох робочих днів належним чином оформлене повідомлення про цю фінансову операцію;
 - б) у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів від дня реєстрації таких операцій чи спроби їх проведення;
 - в) у день їх виявлення або спроби їх проведення, а також інформувати про це визначені законом правоохоронні органи;
 - г) усі перераховані варіанти.

198. Страховик зобов'язаний надавати на запит Держфінмоніторингу додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких було проведено такі операції та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копії документів, необхідні для виконання покладених на Держфінмоніторинг завдань:

- а) протягом трьох робочих днів належним чином оформлене повідомлення про цю фінансову операцію;
- б) у день виникнення підозр, але не пізніше, ніж через десять робочих днів від дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;
- в) протягом двох робочих днів від дати надходження запиту;
- г) протягом п'яти робочих днів від дати надходження запиту.

199. Страховик зобов'язаний надавати на запит Держфінмоніторингу інформацію (у тому числі копії документів), необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю:

- а) протягом трьох робочих днів належним чином оформлене повідомлення про цю фінансову операцію;
- б) у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів від дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;
- в) протягом двох робочих днів від дати надходження запиту;
- г) протягом п'яти робочих днів від дати надходження запиту.

200. Страховик зобов'язаний зберігати документи щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно із Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» підлягає фінансовому моніторингу, а також усі документи, що стосуються ділових відносин з клієнтом:

- а) не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції — не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені Держфінпослуг у порядку, встановленому законодавством);
- б) не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції — не менше п'яти років після завершення операції;
- в) не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції — не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені Генеральною прокуратурою України в порядку, встановленому законодавством);
- г) не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції — не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені Кабінетом Міністрів України в порядку, встановленому законодавством).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Закон України «Про страхування» від 7 березня 1996 р. 85/96-вр, редакція від 01 січня 2017 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96>

2. Ненно І. М. Страховий менеджмент : навчальний комплекс : навч. посіб. / І. М. Ненно ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одеський нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Харків : Бурун Книга, 2011. - 223 с.
3. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. / В. Й. Плиса; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 377 с.
4. Слободянюк Н.О. Страховий менеджмент: конспект лекцій / Н.О. Слободянюк // ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2016. – 165 с.
5. Сокиринська І. Г. Страховий менеджмент. Навчальний посібник / І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г.Аберніхіна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. - 301с.
6. Страхование : учеб. пособие / [авт. Л. В. Нечипорук]. – Изд. второе, дополн. и перераб. – Харьков : Изд-во НУА, 2015 – 124 с.
7. Страховий менеджмент : навч. посіб. / Куцик П. О. та ін.; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 243 с.
8. Страховий менеджмент: підручник / С.С. Осадець, О.В. Мурашко, В.М. Фурман та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. – К.: КНЕУ, 2011. – 333 с.
9. Супрун, А. А. Страховий менеджмент : навчальний посібник / А. А. Супрун, Н. В. Супрун. – Львів : Магнолія-2006, 2011. – 301 с.
10. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій / Н. О. Шишпанова. – Миколаївський нац. аграр.ун-т. – Миколаїв, 2017. – 169 с.
11. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент: конспект лекцій для студентів спеціальності 7.03050801, 8.03050801 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Л. В. Шірінян. – К.: НУХТ, 2014. – 143 с.

Додаткова література

1. Баранов А.Л. Фінанси страхових організацій. Практикум: навч. посіб. / А.Л. Баранов, О.В. Баранова. – К.: КНЕУ, 2012. – 215 с.
2. Внукова Н.М. Адаптація вимог Solvency II до умов функціонування страхового ринку України / Н. М. Внукова, С. А. Ачкасова, І. В. Скорик // Фінанси України. - 2013. - № 9. - С. 76-82.
3. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навч. посіб. / О.О. Гаманкова. –К.: КНЕУ, 2007. –328 с.
4. Жилкина А. Н. Инновационный подход в управлении страховым бизнесом: монография / А. Н. Жилкина. – СПб. : Изд. Санкт-Петербургского университета управления и экономики, 2014. – 126 с.
5. Кургин Е. А. Страховой менеджмент: управление деятельностью страховой компании / Е. А. Кургин. – М. : РосКонсульт, 2005. – 304 с.
6. Нечипорук Л. В. Попит, пропозиція та рівновага на ринку страхових послуг // Електронне наукове видання «Глобальні та національні проблеми економіки» – 2015. – Випуск № 5. – С. 911 – 916.

7. Нечипорук Л. В. Теорія та практика медичного страхування в Україні // Електронне наукове видання «Глобальні та національні проблеми економіки» – 2015. – Випуск № 6. – С. 751 – 755.
8. *Нечипорук Л.В.* До визначення поняття «страхова група» // Вісник НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Економічна теорія та право. – Х. : Право, 2013. – Вип. 4 (15). – С. 35-43. (0,5 друк. арк.)
9. Нечипорук Л.В. Особенности формирования страхового рынка в контексте создания правовой экономики (на примере Украины и Грузии) / Л.В. Нечипорук, Л. Лордкипанидзе // Економічна теорія та право. – Х. : Право, 2015. – Вип. 1 (20). – С. (0,70 друк. арк.)
10. *Нечипорук Л.В.* Трансакційні витрати та тарифна політика на страховому ринку // Вісник НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Економічна теорія та право. – Х. : Право, 2013. – Вип. 3(14). – С. – 14-21
11. *Нечипорук Л.В.* Теоретичні аспекти дослідження потреб споживачів страхових послуг // Вісник НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Економічна теорія та право. – Х. : Право, 2014. – Вип. 2 (17). – С. 127-137.
12. Никулина Н. Н. Страховой менеджмент : учеб. пособ. / Н. Н. Ни-кулина, Н. Д. Эриашвили. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 703 с.
13. Основи фінансового моніторингу фінансових послуг : навч. посіб. / Н. М. Внукова, Н. В. Кузьминчук, В. А. Смоляк та ін. ; за заг. ред. Н. М. Внукової. – К. : КНТ, 2008. – 136 с.
14. Попова І. В. Фінансовий контроль страхових організацій : дис... канд. екон. наук : 08.00.08 / Попова Інна В'ячеславівна. — К., 2015. — 270 с.
15. Самойловський, А. Л. Менеджмент страхування : монографія / А. Л. Самойловський. – К. : Видав. Дім „Корпорація”, 2007. – 318 с.
16. Світлична О. С. Управління фінансами страхових організацій: навч. пос. / О. С. Світлична, Н. М. Сташкевич. - Одеса: Атлант, 2015 – 258 с.
17. Стратегічне управління страховою компанією : монографія / В. М. Фурман О. Ф. Філонюк, Р. В. Пікус та ін. – К. : КНЕУ, 2008. – 440 с.
18. Страхування: практикум: навч. посіб. / за ред. В. Д. Базилевича. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2011. – 607 с.
19. Ткаченко Н. В. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика : монографія / Н. В. Ткаченко ; Нац. Банк України, Ун-т банк. справи. – Черкаси : Черкаський ЦНТІ, 2009. – 570 с.
20. Фінансовий моніторинг : навч. посіб. / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 204 с.
21. Шірінян Л. В. Фінанси страхових організацій: конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», у тому числі перепідготовка спеціалістів за спеціальністю 7.03050801 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Л. В. Шірінян. – К.: НУХТ, 2014. – 108 с.

22. Яворська, Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 420 с.

ІНТЕРНЕТ САЙТИ

1. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
2. Ліга страхових організацій України: <http://uainsur.com/>
3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: www.nfr.ua
4. Міністерство фінансів України: <https://minfin.com.ua/>
5. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування: <https://forinsurer.com/>
6. Страхування України – Інтернет-проект: <https://www.ukrstrahovanie.com.ua/>